

Carex crawfordii Fern. weer in Nederland

door

HANNEKE DEN HELD (Gouda) en J. KORTSELIUS (Woerden)

Op 6 oktober 1963 troffen we op de Knardijk, tussen Harderwijk en Lelystad, een nog bloeiende *Carex*-soort aan, die op het eerste gezicht aan *Carex ovalis* Good.

deed denken. De late bloei en de gedrongen bloeiwijze kwamen echter niet overeen met deze soort; ook waren de planten minder fors. Bij determinatie bleek, dat we te doen hadden met *Carex crawfordii* Fern. Dit werd bevestigd door de heren Th. J. Reichgelt en E. E. van der Voo. Deze soort heeft, behalve de gedrongen bloeiwijze (fig. 1, a), een duidelijker, priemvormig schutblad; de urntjes zijn 3—4 mm lang en 1 mm breed (fig. 1, c), terwijl bij *C. ovalis* (fig. 1, e) deze maten 4—5 mm en 2—2½ mm zijn (Fl. Neerl. deel 1, afl. 3, p. 129 en 130).

De soort, die in het zuiden van Canada en het noorden van de Verenigde Staten voorkomt, werd eerder in Nederland gevonden door de heren J. H. Kern en B. J. Reichgelt op 12 september 1926 te Veghel. Ze groeide toen „op een zeer rijk adventiefterrein, opgehoogd met bagger uit de haven” (Ned. Kruidk. Arch. 1932, p. 355). Het betrof daar de forsere var. *vigens* Fern. (fig. 1, d), die waarschijnlijk een vorm is die onder optimale omstandigheden wordt aangetroffen. De exemplaren van de Knardijk, die tot de typische vorm behoren, staan op de dijkhelling; deze is ter plaatse bedekt met straatstenen, maar desondanks overwoekerd door plantengroei. De zeven pollen staan in een strook van $10 \times \frac{1}{2}$ m. De planten maken een gezonde indruk en komen tot bloei en zaadvorming. Het is dan ook niet uitgesloten, dat *C. crawfordii* hier reeds eerder stond en zichzelf heeft uitgezaaid.

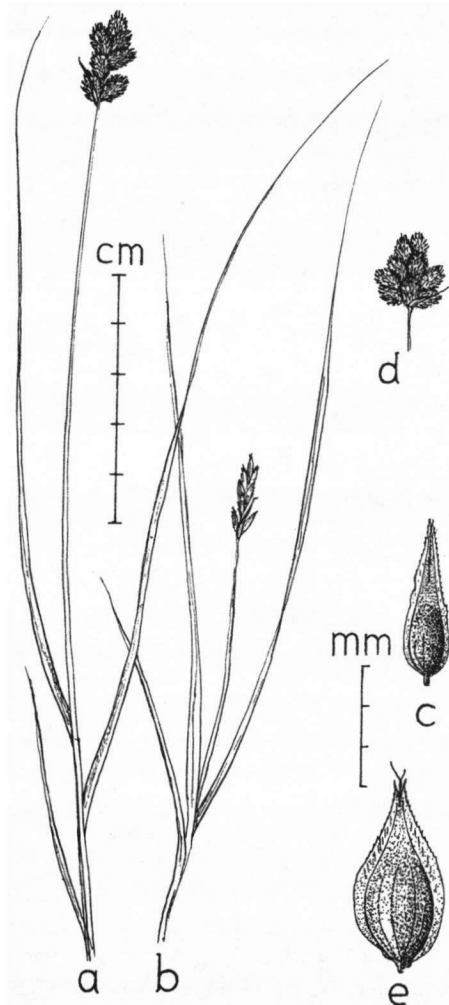

Fig. 1. a—d: *Carex crawfordii* Fern., a: vrucht-dragend, b: jong exemplaar, c: urtje; d: bloeiwijze van var. *vigens* Fern.; e: *Carex ovalis* Good., urtje (c en e naar Flora Neerlandica, d naar FERNALD).

Hoe *C. crawfordii* op deze plaats is gekomen is ons niet bekend. Dat ze reeds bij de dijk aanleg werd aangevoerd is niet waarschijnlijk; immers, het materiaal voor het dijklichaam was afkomstig uit West-Europa, en voor zover ons bekend zijn geen zuigers e.d. in Canada en het noorden van de Verenigde Staten in gebruik geweest. De onkruidzaden, die sinds enkele jaren 's winters voor de vogels worden gestrooid, bleken uit Nederland te komen. Het graan, dat werd uitgestrooid, kwam hoofdzakelijk uit Noord-Amerika en Australië; het was, volgens de leverancier, vrij van onkruidzaad; deze verklaring behoeft echter nog niet juist te zijn.

Summary

Carex crawfordii Fern., found in 1926 as an alien near Veghel, prov. Noord-Brabant, was now met with on the stony slope of a new dike of Oost-Flevoland polder between Harderwijk and Lelystad.